

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА ВРЊАЧКА БАЊА

УПУТСТВО

ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ЗА 2019. ГОДИНУ
И ДВЕ НАРЕДНЕ ГОДИНЕ
(прелиминарно)

Број 400-1797/18
Дана 16.07.2018.г.

Јул 2018. године
Врњачка Бања

С а д р ж а ј

УВОД.....	4
1. ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ - ПРОЈЕКЦИЈА ОСНОВНИХ МАКРОЕКОНОМСКИХ ПОКАЗАТЕЉА ЗА 2017.Г. И НАРЕДНЕ ДВЕ ГОДИНЕ.....	4
2. ОПИС ПЛАНИРАНЕ ПОЛИТИКЕ ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ.....	13
3. ПРОЦЕНЕ ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ ЗА 2017.Г. И ДВЕ НАРЕДНЕ ГОДИНЕ.....	16
4. ОБИМ СРЕДСТАВА КОЈИ МОЖЕ ДА САДРЖИ ПРЕДЛОГ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ДИРЕКТНИХ И ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ ЗА БУЏЕТСКУ 2017.Г. СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА ДВЕ НАРЕДНЕ ФИСКАЛНЕ ГОДИНЕ.....	17
5. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ СРЕДЊОРОЧНИХ ПЛАНОВА ДИРЕКТНИХ И ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ.....	25
6. ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ПРИПРЕМЕ БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ И ПРЕДЛОГА ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА ДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ.....	25
7. НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ СЕ У ОБРАЗЛОЖЕЊУ ИСКАЗАТИ РОДНА АНАЛИЗА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ.....	26

У П У Т С Т В О ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА

УВОД

У складу са чланом 31., чланом 36а и чланом 40 Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014 и 103/2015) по добијању Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2017. годину и пројекција за 2018. и 2019. годину од стране Министарства финансија, локални орган управе надлежан за финансије доставља директним корисницима средстава буџета локалне власти упутство за припрему буџета локалне власти.

Чланом 31 став 1 тачка 11 до 5. јула – министар финансија доставља упутство за припрему одлуке о буџету локалној власти. Министар финансија није доставио у складу са напред наведеним законским основом и роком Упутство за припрему буџета локалне власти као ни Фискалну стратегију за 2017. годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину. Из тог разлога процес планирања буџета Општине Врњачка Бања започео је на основу Фискалне стратегије за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2018. годину и Упутством за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2016. годину и пројекција за 2017. и 2018. годину број 400-1686/16 од 25.07.2016.г. које је достављено корисницима буџетских средстава у роковима предвиђеним законом. Општинско веће као надлежни орган за предлагање одлуке о буџету од стране органа управе надлежног за финансије обавештено је о буџетском процесу који је спроведен у 2016.г. о чему је донело Закључак о усвајању информације коју је служба припремила број 400-2256/16 од 31.10.2016.г.

Упутство које Вам достављамо садржи основне економске претпоставке, смернице и параметре на основу којих директни корисници су у обавези да израде прелиминарни предлог финансијског плана за 2019. годину. На основу члана 41. Закона о буџетском систему директни корисници средстава буџета општине Врњачка Бања су у обавези да проследе својим индиректним корисницима, за које су надлежни, Упутство за припрему буџета локалне власти а ради израде предлога финансијских планова, и изврше њихово обједињавање и сачине предлог финансијског плана који ће доставити надлежном органу за финансије у наведеном року. Након достављања Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2019. годину и пројекција за 2020. и 2021. годину од стране Министарства финансија, локални орган управе надлежан за финансије доставиће директним и индиректним корисницима средстава буџета локалне власти коначно упутство за припрему буџета локалне власти.

1. ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ - ПРОЈЕКЦИЈА ОСНОВНИХ МАКРОЕКОНОМСКИХ ПОКАЗАТЕЉА ЗА 2018.Г. И НАРЕДНЕ ДВЕ ГОДИНЕ

У наставку дајемо податке из докумената **Фискална стратегија за 2018. годину са пројекцијама за 2019. и 2020. годину** која је објављени на интернет страници Министарства финансија:

Република Србија приводи крају спровођење трогодишњег програма фискалне консолидације кроз Аранжман из предострожности са Међународним монетарним фондом (у

даљем тексту: ММФ). На крају 2014. године дефицит сектора државе износио је 6,6% бруто домаћег производа (у даљем тексту: БДП), док је дуг сектора државе износио 71,8% БДП са растућим трендом. Првобитни циљ потребног структурног прилагођавања фискалног резултата од 4% БДП је значајно премашен. У претходне три године остварено је трајно побољшање резултата од око 6% БДП. Јавни дуг је од 2016. године на силазној путањи, што је постигнуто годину дана раније него што је предвиђено програмом.

Мере умерене фискалне релаксације деловаће на два колосека. Растерећењем привреде, кроз повећање неопорезивог дела зарада, подстиче се раст и отварање нових радних места, док се кроз раст пензија и плата у делу јавног сектора јача куповна моћ домаћинства и стимулише унутрашња тражња. Стабилан прилив страних директних инвестиција (у даљем тексту: СДИ) уз подршку иновационим активностима још једна је потпора одрживом расту, док су реформа образовног система, подршка социјалном предузетништву, родно равноправно буџетирање и подизање минималне цене рада само неке од мера које треба да обезбеде инклузиван и правично дистрибуиран раст са крајњим ефектом на смањење сиромаштва.

Кључне претпоставке за остваривање предвиђеног средњорочног сценарија остају очување фискалне стабилности, наставак реструктурирања привреде (посебно у делу јавног сектора), даље унапређење пословног окружења, ширење и модернизација производних капацитета, пре свега у сектору разменљивих добара, као и одржавање континуитета у приближавању Европској унији (у даљем тексту: ЕУ).

Процес евроинтеграција поред успостављања институционалног оквира и јачања административних капацитета, који треба да обезбеде и гарантују демократију и владавину права, подразумева и креирање стабилног макроекономског окружења, развој тржишне економије и јачање њене способности да одговори изазовима конкуренције у ЕУ. Стратешка посвећеност Владе ка постизању пуноправног чланства у ЕУ, као и напредак у остварењу овог циља, верификован је отварањем нових преговарачких поглавља током 2017. године. Почетком године отворено је поглавље 20 – Предузетништво и индустријска политика и поглавље 26 – Образовање и култура, које је привремено затворено. Средином 2017. године отворена су поглавља 7 – Право интелектуалне својине и поглавље 29 – Царинска унија. До краја ове године очекује се отварање још три поглавља. Редован политички и економски дијалог о отвореним питањима из Споразума о стабилизацији и придруживању (у даљем тексту: ССП) између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране, усвајање Програма економских реформи за период 2017–2019. године, Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике, затим ревидираног Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније, спровођење Програма реформе управљања јавним финансијама за период 2016–2020. године, усклађивање домаћег законодавства, као и доношење општих и секторских националних развојних стратегија, укључујући и ову стратегију, имају за циљ да Република Србија у што краћем року испуни економске предуслове чланства зацртане у *acquis communautaire*. Влада ће активним мерама у наредном трогодишњем периоду наставити унапређење пословног амбијента. Постигнута фискална стабилност обезбеђује побољшање свих макроекономских перформанси. Дугорочну одрживост раста треба додатно да подрже комплексни и свеобухватни реформски процеси, које ће Влада наставити да спроводи, како би се отклониле постојеће баријере и ризици. Тиме се стимулише приватна иницијатива, буди предузетништво и иновативност и афирмише развој заснован на знању и технолошком напретку, што ће у крајњој линији допринети отварању нових радних места и смањењу незапослености.

Процене међународног економског окружења

Глобални економски опоравак је убрзан од почетка године, а процене раста развијених земаља и земаља у успону ревидиране су навише, услед раста инвестиција, убрзања светске трговине, као и побољшања поверења привредника и потрошача. Неуједначеност остаје једна од главних карактеристика глобалног раста, како међу регионима, тако и унутар земаља између различитих стратума популације. Са друге стране, присутна је нестабилност на финансијским тржиштима, а инфлација је и даље испод зацртаних граница. Са тим у вези потребна је јасна економска политика која ће осигурати опоравак на дужи рок. У развијеним земљама неопходне су политике које ће убрзати раст потенцијалног БДП, док је у земљама у успону од пресудне важности побољшање пословног амбијента и интензивирање инвестиција. Најављена постепена нормализација монетарне политике Савезних резерви САД (у даљем тексту: ФЕД) могла би да се одрази на промену паритета светских валута и нивое јавног дуга земаља у успону. Глобални опоравак праћен је растом цена примарних производа од почетка године, пре свега метала и нафте, а њихова стабилизација се очекује крајем 2018. године. Раст у евро зони је убрзан, док је регион централне и источне Европе у узлазној фази циклуса. Раст најважнијих извозних тржишта даје замајац расту у региону, али су ове економије и даље рањиве на промене на финансијском тржишту, услед високе задужености привреде и становништва. Република Србија је побољшањем макроекономског амбијента и отклањањем спољних и унутрашњих неравнотежа повећала отпорност на екстерне шокове, док раст у евро зони делује стимулативно на кретање привредне и извозне активности.

Процене међународног економског окружења

Глобални економски опоравак је убрзан од почетка године, а процене раста развијених земаља и земаља у успону ревидиране су навише, услед раста инвестиција, убрзања светске трговине, као и побољшања поверења привредника и потрошача. Неуједначеност остаје једна од главних карактеристика глобалног раста, како међу регионима, тако и унутар земаља између различитих стратума популације. Са друге стране, присутна је нестабилност на финансијским тржиштима, а инфлација је и даље испод зацртаних граница. Са тим у вези потребна је јасна економска политика која ће осигурати опоравак на дужи рок. У развијеним земљама неопходне су политике које ће убрзати раст потенцијалног БДП, док је у земљама у успону од пресудне важности побољшање пословног амбијента и интензивирање инвестиција. Најављена постепена нормализација монетарне политике Савезних резерви САД (у даљем тексту: ФЕД) могла би да се одрази на промену паритета светских валута и нивое јавног дуга земаља у успону. Глобални опоравак праћен је растом цена примарних производа од почетка године, пре свега метала и нафте, а њихова стабилизација се очекује крајем 2018. године. Раст у евро зони је убрзан, док је регион централне и источне Европе у узлазној фази циклуса. Раст најважнијих извозних тржишта даје замајац расту у региону, али су ове економије и даље рањиве на промене на финансијском тржишту, услед високе задужености привреде и становништва. Република Србија је побољшањем макроекономског амбијента и отклањањем спољних и унутрашњих неравнотежа повећала отпорност на екстерне шокове, док раст у евро зони делује стимулативно на кретање привредне и извозне активности.

Макроекономске процене Међународног монетарног фонда

Убрзање глобалне економске активности у другој половини 2016. године настављено је и током 2017. године као резултат јачања глобалне тражње, услед раста инвестиционе

активности, производње прерађивачког сектора и обима трговине. Појачана активност прерађивачког сектора определила је раст цена примарних производа, пре свега метала. Рестрикције у производњи уведене од стране Организације земаља извозника нафте (у даљем тексту: ОПЕК) условиле су раст цена нафте на међународном тржишту, док су кумулиране залихе у протеклом периоду деловале на цене у супротном правцу. Ситуација на финансијским тржиштима је и даље волатилна, мада уз значајно ниже ризике него у претходном периоду. Монетарна политика коју спроводе ФЕД и Европска централна банка (у даљем тексту: ЕЦБ) је у неку руку дивергентна, док се у САД градуелно повећава референтна каматна стопа, у евро зони је најављено продужење мера квантитативне релаксације, додуше у мањем обиму од досадашњег. Од почетка године привредна активност у САД је благо убрзана, услед раста домаће тражње, а опоравак је подржан и растом цена некретнина и наставком позитивних трендова на тржишту рада, док је нето извоз дао негативан допринос расту. Домаћа тражња је у улози главног покретача опоравка и у евро зони који је широко дисперзован како географски тако и по секторима. Инфлација се убрзава, а стопа незапослености је најнижа још од маја 2009. године. Виша цена нафте, побољшање пословног окружења и пад каматних стопа позитивно су се одразили на инвестициону активност у Русији, што је уз наставак раста извоза резултирало растом БДП од 0,5% м.г. у првом, односно 2,5% м.г. у другом кварталу 2017. године. Истовремено, привреда Кине бележи веће стопе раста од раније очекиваних. Интензивирање капиталних инвестиција утицало је на раст БДП са расходне стране, док је на страни понуде.

Табела 1. Међународно окружење – макроекономски показатељи

	2016	2017	2018	2019
Реални раст бруто домаћег производа¹, %				
Свет укупно	3,2	3,6	3,7	3,7
Развијене економије	1,7	2,2	2,0	1,8
Евро зона	1,8	2,1	1,9	1,7
САД	1,5	2,2	2,3	1,9
Русија	-0,2	1,8	1,6	1,5
Земље у успону	4,3	4,6	4,9	5,0
Раст светске трговине, %	2,4	4,2	4,0	3,9
Стопа незапослености, %				
Евро зона	10,0	9,2	8,7	8,3
САД	4,9	4,4	4,1	4,2
Потрошачке цене, просек периода, %				
Евро зона	0,2	1,5	1,4	1,7
Развијене економије	0,8	1,7	1,7	2,1
Земље у успону	4,3	4,2	4,4	4,1
Девизни курс, евро/долар, крај периода	1,1	1,1	1,2	/
Цене житарица, у доларима, годишње промене ²	-11,8	2,7	8,6	5,6
Цене метала, у доларима, годишње промене ³	-5,4	20,6	1,4	-1,0
Цена руде гвожђа, у доларима ⁴	58,6	71,7	62,0	57,1
Цене нафте, у доларима, годишње промене, %	-15,7	17,4	-0,2	0,7

Извор: ММФ, *World Economic Outlook*, октобар 2017.

ЕЦБ наставља спровођење програма квантитативног попуштања куповином активе у износу од 60 млрд евра месечно до краја 2017. године. Најављена је могућност продужења ове мере и током 2018. године са циљем приближавања инфлације зацртаном циљу.⁶ Истовремено, референтна каматна стопа остаје на рекордно ниском нивоу од 0,00%, односно -0,40% на депозите банака, а Савет гувернера ЕЦБ очекује да ће референтне каматне стопе остати непромењене у дужем раздобљу, односно до завршетка програма квантитативних олакшица. Са друге стране, на састанку гувернера ФЕД у октобру одлучено је да се задржи циљани распон за референтну каматну стопу од 1,00% до 1,25% услед напретка привреде САД, а у складу са циљевима ФЕД у погледу пуне запослености и

стабилности цена. Очекује се да ће референтне каматне стопе расти у наредном периоду с обзиром на умерени раст привредне активности и запослености од почетка године. Истовремено, констатовано је да неповољне временске прилике које су утицале на прекид производње нафтне и петрохемијске индустрије неће битно утицати на економију САД.

Темпо финансијске нормализације и дерегулације, ниска инфлација и геополитички фактори представљају ризике који се у случају материјализације, могу негативно одразити на пројектовани глобални опоравак.

Према препорукама ММФ од посебног значаја за глобалну економију је усвајање политика којима се убрзава раст потенцијалног БДП и осигурава фискална одрживост.

Макроекономске процене Европске комисије за подручје Европске уније

Према новембарским проценама Европске комисије (у даљем тексту: ЕК) опоравак економске активности у евро зони се наставља по стопама знатно већим од потенцијалних. Очекивани раст у 2017. години износи 2,2%, а у 2018. и 2019. години 2,1% и 1,9%, респективно. Иако је раст привредне активности ојачао и проширио се на све државе чланице, још увек је присутна неједнакост у привредним циклусима појединачних држава, што угрожава синхронизацију монетарне политике ЕЦБ. Пројекција раста за 2017. годину ревидирана је навише за 0,5 п.п. у односу на мајску, услед снажнијег доприноса домаће тражње од почетка године. Акомодативна политика ЕЦБ, раст запослености и значајно убрзање инвестиционе активности покренули су снажан раст домаће тражње, која је била главни покретач привредне активности и у 2016. години. Раст производње прерађивачког сектора, нових поруцбина и позитивних очекивања привредника дају снажан импулс расту немачке привреде који се у 2017. години процењује на 2,2%, што је за 0,6 п.п. побољшано очекивање у односу на мајско. Истовремено, процењени раст привреде Италије износи 1,5% и вођен је растом домаће тражње. Опоравак привредне активности у наредном периоду одвијаће се у условима ниске инфлације иако ће производни јаз бити позитиван. Након што евро зона достигне стопу раста од 2,2% у 2017. години, што је и највиша стопа у последњих десет година, привредни раст ће се наставити и у 2018. и 2019. години, мада нешто успоренијим темпом. Пројектовани раст заснива се на успоравању приватне потрошње и инвестиција, умереном убрзању државне потрошње и благо позитивном доприносу нето извоза. Захваљујући одговарајућој фискалној и монетарној политици, спроведеним реформама на тржишту рада и ниској инфлацији, приватна потрошња је у протеклом периоду била главни покретач раста. У наредном средњорочном периоду очекује се нормализација монетарне политике ЕЦБ преко повећања референтне каматне стопе, што ће подстаћи штедњу и уз успоравање раста зарада и расположивог дохотка у 2018. и 2019. години допринети успоравању раста приватне потрошње са 1,8% у 2017. години на 1,5% у 2019. години.

Као резултат привредног опоравка очекује се снажан раст запослености у наредном периоду, уз наставак смањења стопе незапослености на 9,1% до краја 2017. године.

У наредном средњорочном периоду тренд инфлације ће пратити цене примарних производа и енергената, али ће и даље бити под утицајем ниске базне инфлације.

Фискална политика ће имати неутралан допринос расту у наредном периоду, иако ће у неким чланицама она бити благо експанзивна.

Макроекономски изгледи су праћени ризицима, који су мање изражени него у ранијим пројекцијама.

Текућа макроекономска кретања у Републици Србији и изгледи за период од 2018. до 2020. године

Након успешно спроведене фискалне консолидације, стабилизације јавних финансија и преокрета вишегодишње растућег тренда јавног дуга, Влада остаје фокусирана на даље побољшање привредног амбијента и обезбеђивање високих стопа привредног раста, са крајњим циљем смањења незапослености и подизања животног стандарда становништва. Привредна активност наставља позитивна кретања и током 2017. године, за коју се процењује реални раст од 2%. У првој половини године одређени ризици „на доле” су активирани, што се негативно одразило на укупну привредну активност. Ипак, краткорочни индикатори из последњих неколико месеци указују на њихову једнократну природу, те не постоји ризик да се путања раста значајније успори у средњем року. Будући да су ови чиниоци привременог карактера основни сценарио раста није угрожен. Унапређење макроекономског окружења огледа се у смањењу фискалног дефицита, пуној покривености текућег дефицита платног биланса нето приливом по основу страних директних инвестиција, наставку побољшања на тржишту радне снаге, као и у предвидивости фискалне и монетарне политике, као и инфлацији унутар циљаног коридора. Мере економске политике су координиране, адекватно одмерене и ефектне, са фокусом на успостављање трајекторије здравог и инклузивног развоја, који ће бити праведно дистрибуиран и као такав смањити социјалне неједнакости. Успешност у спровођењу реформских програма верификована је континуираним напретком на међународним листама конкурентности, као и побољшањем кредитног рејтинга земље. Као мала економија, високог степена отворености, и даље зависимо од међународних прилика, међутим, значајна смањења унутрашњих и спољних неравнотежа слабе утицај егзогене варијабле, што потврђује и наставак побољшања индикатора екстерне позиције земље и током 2017. године.

Табела 2. Бруто домаћи производ, стопе реалног раста, %

	2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017*	2017*
Бруто домаћи производ	2,8	1,0	1,3	2,1	2,0
<i>Расходни приступ</i>					
Приватна потрошња	1,0	2,0	1,6	1,9	1,8
Државна потрошња	2,3	0,5	1,7	0,9	1,4
Инвестиције у основне фондове	5,1	1,9	2,0	6,3	4,3
Извоз робе и услуга	12,0	9,7	11,5	10,9	10,0
Увоз робе и услуга	9,0	11,7	10,3	10,4	8,6
<i>Производни приступ</i>					
Пољопривреда	8,1	-8,0	-10,0	-10,9	-9,9
Индустрија	2,6	1,4	2,8	6,9	4,5
Грађевинарство	3,2	-3,1	-2,8	5,2	2,0
Услуге	2,7	1,6	2,3	2,0	2,4

Извор: РЗС; Према редовном календару РЗС 30. новембра 2017. године очекују се мање корекције наведених података.

* Процена Министарства финансија

На основу актуелних економских показатеља и изгледа у Републици Србији и међународном окружењу, имајући у виду постигнуту фискалну стабилност као и планиране економске политике, Аранжман из предострожности са ММФ и евидентно побољшање привредног амбијента и екстерне позиције земље, пројектована су кретања основних макроекономских агрегата и индикатора за Републику Србију у периоду 2018– 2020. године. Стабилизација јавних финансија, уз реформске законе и структурне реформе, битно ублажава унутрашње и спољне неравнотеже, чинећи привреду отпорнијом на ендogene и егзогене шокове. Инцидентна краткорочна успоравања раста БДП не могу угрозити његову растућу путању у наредном трогодишњем периоду. Влада ће водити одговорну и предвидиву фискалну политику са циљем очувања фискалних достигнућа. Мере умерене фискалне релаксације деловаће на два колосека. Растерећењем привреде, кроз повећање неопорезивог

дела зарада, подстиче се раст и отварање нових радних места, док се кроз раст пензија и плата у делу јавног сектора јача куповна моћ домаћинстава и стимулише унутрашња тражња. Стабилан прилив СДИ уз подршку иновационим активностима још једна је потпора одрживом расту, док су реформа образовног система, подршка социјалном предузетништву, родно равноправно буџетирање и подизање минималне цене рада само неке од мера које треба да обезбеде инклузиван и правично дистрибуиран раст са крајњим ефектом на смањење сиромаштва.

Табела 3. Пројекција основних макроекономских показатеља Републике Србије

	Процена		Пројекција	
	2017	2018	2019	2020
БДП, млрд динара (текуће цене)	4.469	4.755	5.057	5.417
Реални раст БДП, %	2,0	3,5	3,5	4,0
Дефлатор БДП, %	2,8	2,8	2,8	3,0
Реални раст појединих компоненти БДП, %				
Лична потрошња	1,8	2,7	3,4	3,8
Државна потрошња	1,4	2,2	1,9	2,7
Бруто инвестиције у основне фондове	4,3	5,1	4,1	5,3
Извоз робе и услуга	9,8	8,8	8,4	7,9
Увоз робе и услуга	10,6	7,0	7,2	7,0
Салдо робе и услуга, у ЕУР, % БДП	-7,7	-6,7	-6,2	-6,0
Салдо текућег рачуна, у ЕУР, % БДП	-4,6	-4,2	-4,1	-3,9
Инфлација, просек периода, %	3,1	2,7	2,8	3,0

Извор: Министарство финансија

За период од 2018. до 2020. године пројектована је кумулативна стопа раста БДП од 11,4%, детерминисана растом домаће тражње кроз опоравак приватне потрошње и интензивирање инвестиционе активности.

Средњорочном макроекономском пројекцијом предвиђен је просечан реални раст БДП од 3,7%.

Трогодишњи сценарио развоја креиран је у складу са стратешком оријентацијом Владе ка успостављању здраве и одрживе трајекторије привредног раста, потпомогнуте структурним прилагођавањима и системским унапређењима, а утемељене на извозним и инвестиционим активностима.

У 2017. години настављено је побољшање стања на тржишту рада, што је пре свега резултат раста привредне активности и с тим у вези повећане тражње за радном снагом, али и повољнијег радног амбијента који је остварен изменама радног законодавства, праћено успешним програмима преквалификација, подстицајима за samozapoшљавање и активним политикама запошљавања.

Раст зарада у приватном сектору и њихово благо опадање у јавном сектору утицали су на наставак смањивања њиховог јаза и током 2017. године.

НБС је, у сарадњи са Владом, захваљујући стабилизацији инфлације на ниском нивоу, а уважавајући знатно поправљање макроекономских перформанси и изгледа земље, као и то да су инфлациона очекивања у дужем периоду усидрена на нижем нивоу, донела одлуку да снизи циљ за инфлацију са $4\% \pm 1,5$ п.п. на $3\% \pm 1,5$ п.п. од јануара 2017.

Ризици остваривања макроекономских пројекција за Републику Србију

Анализом ендогених и егзогених фактора и симулацијом различитих алтернатива њиховог кретања, идентификовани су основни ризици за реализацију средњорочног сценарија. Један део екстерних ризика детерминисан је динамиком раста наших најважнијих спољнотрговинских партнера. Реализација побољшаних изгледа за раст евро зоне, али и Русије и Кине, може резултирати већом екстерном тражњом, што би кроз

раст извоза и инвестиција дало додатни допринос расту. Доношење политички мотивисаних одлука, без економске позадине и супротно потписаним уговорима, са намером блокирања извоза српских производа, представља ризик „на доле“ који поред краткорочних негативних ефеката може изазвати и далекосежније проблеме у смислу раскида трговинских ланаца, као и губитка тржишних позиција. Други део ризика одређен је кретањима на тржиштима роба и капитала. Симетричност ризика везаних за неизвесност цена роба одређена је улогом наше земље као нето увозника или нето извозника. Јачи раст цена нафте од пројектованог неповољно би утицао на привредна кретања Републике Србије као нето увозника и то кроз два канала. Са једне стране кроз поскупљење производних процеса и мањом креираном БДВ, а с друге стране кроз смањење расположивог дохотка домаћинстава и тиме контраховану личну потрошњу. Супротан ефекат би имао раст цена примарних пољопривредних производа и основних метала на међународном тржишту који би, обзиром на позицију Републике Србије као нето извозника ових производа, дао додатни позитиван допринос. Кретања на међународном финансијском тржишту у највећој мери су одређена политикама ФЕД и ЕЦБ. Геополитичке тензије, као и политичка нестабилност у ЕУ, изазвана процедуром раздруживања УК и каталонским референдумом, могу имати посредан негативан утицај на српску економију преливањем евентуалних нестабилности у привредама наших највећих спољнотрговинских партнера. Непознанице у вези са будућим корацима као и нејасно сагледавање ефеката до сада предузетих мера носи са собом ризик неизвесности у погледу понашања страних инвеститора као и доступности извора финансирања. Интерни ризици по реализацију макроекономског сценарија највећим делом су везани за динамику спровођења структурних реформи. Успешно реформисање јавних предузећа би производне процесе учинило продуктивнијим и ефикаснијим, што би убрзало инвестициону активност. Овај импулс би се у кратком року ефектуирао на страни понуде како је велики број ових предузећа носилац привредне активности у својој делатности. Даље унапређење јавне администрације смањило би трошкове пословања свих економских субјеката и убрзало привредне токове. У супротном, кашњење и одлагање ових активности носи негативан утицај на привредни раст па се ризик спровођења реформи може сматрати симетричним. Симетричан ризик са собом носи и темпо извођења јавних пројеката, који би у случају успоравања у односу на планирани имао негативан утицај на инвестициону активност, док би убрзање дало додатни позитиван допринос укупном привредном расту. Неизвесност у вези са пословањем компаније Агрокор може се преко добављачких ланаца негативно одразити и на домаће произвођаче, али обзиром на еластичност тражње за овим производима, негативним чиниоцима прогнозирамо краткорочно дејство. Значајно учешће пољопривреде у српској привреди и висока зависност од временских услова, која детерминише волатилност годишњих приноса, креира константно присутан ризик по реализацију пројекције раста БДП. Како је за следећу годину пројектован раст пољопривредне делатности на бази вишегодишњих просека овај ризик карактеришемо као симетричан.

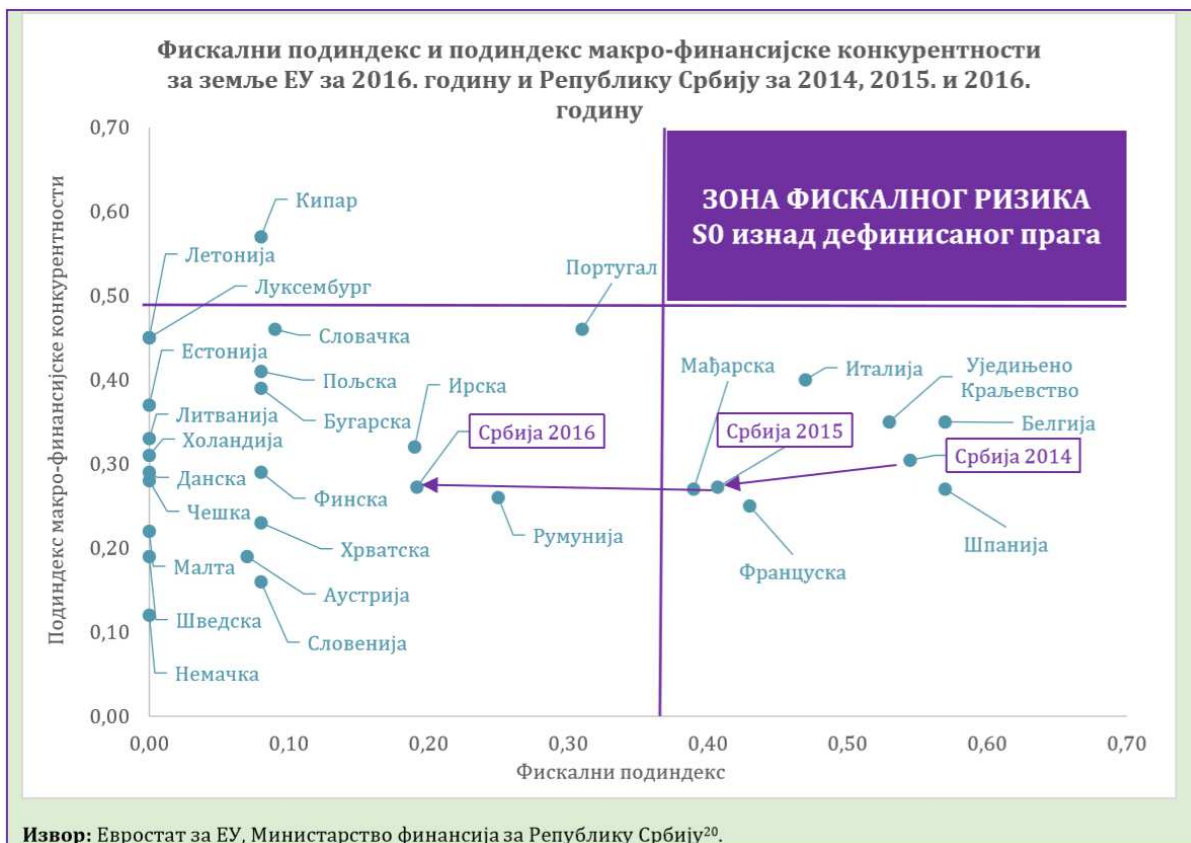
ФИСКАЛНИ ОКВИР ЗА ПЕРИОД ОД 2018. ДО 2020. ГОДИНЕ

Средњорочни циљеви фискалне политике

Циљеви фискалне политике у наредном средњорочном периоду су остваривање релативно ниских фискалних дефицита од око 0,5% БДП, чиме се додатно убрзава силазна путања јавног дуга. Основни циљ фискалне консолидације, заустављање даљег раста дуга и његово постепено смањење, постигнут је већ у другој години спровођења Аранжмана из предострожности. Дуг опште државе је, након достизања максималне вредности од 76% БДП у 2015. години, почео да опада, те је већ у 2016. години остварен примарни фискални суфицит и смањење дуга за три процентна поена БДП. Планирани дефицит од 0,5% БДП годишње у наредном периоду и примарни фискални суфицит обезбедиће наставак одржања

постигнуте фискалне стабилности и смањење дуга на 56,3% БДП у 2020. години. Процењено структурно фискално прилагођавање у периоду трајања аранжмана износи 6% БДП, знатно више од иницијално постављеног циља. У прве две године спровођења програма структурно прилагођавање износило је 4,4% БДП. Кључни допринос структурном прилагођавању потекао је од смањења расхода (пензија и плата), док је повољно макроекономско окружење, уз јачање пореске и финансијске дисциплине, омогућило снажан раст прихода. Иако је фискална политика у 2016. години благо релаксирана, повећањем пензија и плата запослених у деловима јавног сектора, остварени фискални дефицит био је три пута нижи од иницијално планираног, док је по први пут од 2005. године остварен примарни фискални суфицит. Фискална политика у 2017. години додатно је релаксирана, а да тиме није доведено у питање остварење примарног циља који се односи на смањење дефицита и дуга. Планирани дефицит од 1,7% БДП у овој години више пута је ревидиран на ниже, те се према актуелној процени очекује фискални суфицит од 0,7% БДП, примарни фискални суфицит од 3,4% БДП, док ће учешће дуга у БДП бити смањено за близу 10 п.п. у односу на крај претходне године. Као резултат спроведених мера процењује се да ће структурно фискално прилагођавање у 2017. години износити око 1,6% БДП. Знатно бољи резултат у односу на план највећим делом се дугује бољој наплати прихода. На страни расхода најзначајнији допринос потиче од нижих расхода за камате. Трошкови отплате камата нижи су и у односу на претходну годину, што је додатно утицало на величину структурног фискалног прилагођавања у овој години, имајући у виду чињеницу да је у претходном периоду овај трошак државе смањивао или неутралисао ефекте спроведених мера. Завршетак процеса рационализације и реструктурирања јавних и бивших друштвених предузећа ће са своје стране минимизирати извесност реализације фискалних ризика и њихов утицај на расходе, док ће повољни макроекономски трендови и наставак борбе против сиве економије довести до раста прихода. На тај начин се повећава расположиви фискални простор за примену нових политика и релаксацију постојећих.

СТРУКТУРНЕ РЕФОРМЕ У ПЕРИОДУ ОД 2018. ДО 2020. ГОДИНЕ

Влада и Министарство финансија посвећени су остваривању циљева економске политике договорених са ММФ, зацртаних трогодишњом Фискалном стратегијом и Меморандумом о економској и финансијској политици. Кредибилан средњорочни план структурних реформи, заједно са мерама фискалне консолидације, са циљем привлачења страних инвестиција, подршке расту и ребалансирању привреде на путу ка убрзању ЕУ интеграција представља кључни основ у (1) одржању стабилности јавних финансија, (2) покретању привредне активности на бази повећања инвестиција, извоза и запошљавања. Структурним прилагођавањем привреде ствара се трајнија основа за бржи и одржив привредни раст, повећање запослености и стандарда становништва. Са тим у вези, крајем 2016. године и у 2017. години спроведене су бројне реформе које имају за циљ развој приватног сектора и отварање нових радних места, побољшање пословног амбијента и конкурентности привреде:

- Настављена је широка реформа државних и друштвених предузећа у циљу побољшања оперативне одрживости и ограничења фискалних ризика, као и смањења државне помоћи и акумулирања доцњи;

- Са циљем ефикаснијег спровођења реформских политика, унапређења конкурентности и атрактивности Републике Србије страним инвеститорима, Влада је заједно са Саветом страних инвеститора у јануару 2017. године формирала радну групу за спровођење препорука из „Беле књиге“ Савета страних инвеститора;

- Програм „Година предузетништва“ усмерен на подстицање предузетничког духа и олакшавање приступа кредитирању за мала и средња предузећа започет прошле године, током 2017. године прерастао је у програм „Деценија предузетништва“, који окупља различите иницијативе, мере и пројекте усмерене на развој предузетничког духа, нарочито

код младих, обуке, стручна усавршавања, доквалификације, преквалификације и подршку запошљавању, као и стручну и консултантску помоћ за унапређење пословања. Програм обједињује мере надлежних институција које треба да допринесу стварању јасног, поузданог и предвидивог пословног окружења, које обезбеђује правну сигурност и уклања непотребне препреке расту пословања малих и средњих предузећа;

□ Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСРП) представља главни механизам за дијалог о приоритетима у областима социјалне политике и запошљавања током процеса европских интеграција;

□ Завршена је дијагностичка анализа Фонда за развој Републике Србије и Агенције за финансирање и осигурање извоза Републике Србије од стране независног консултанта на основу које ће управни одбори ових тела предузети даље кораке ка унапређењу управљања и побољшања оперативних процедура;

□ Настављена је интензивна хармонизација и имплементација техничких прописа и стандарда у области Слобода кретања роба, што директно утиче на смањење препрека трговини, подстиче развој привреде Републике Србије и конкурентност извоза малих и средњих предузећа;

□ Развојна агенција Србије (у даљем тексту: РАС) основана почетком 2016. године, један је од креатора програма подршке привреди чији је циљ оснаживање привреде Републике Србије, подршка директним улагањима и промоција извоза, подизање угледа Републике Србије и регионални развој. Током 2016. године РАС је забележила значајне резултате: реализовано је 22 инвестициона уговора који ће донети 236,8 милиона евра и отворити 16 хиљада радних места, док је у истом периоду подршка од око 900 милиона евра додељена за 1.100 пројеката;

□ Усвојен је Закон о изменама Закона о информационој безбедности којим су одређене мере заштите од безбедносних ризика у ИКТ системима;

□ Усвојен је Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању којим се изједначава папирни и електронски документ, чиме се ствара могућност да се са класичног пређе на електронско пословање.

Имплементација структурних реформи из области радног законодавства и грађевинарства, уз стабилизацију јавних финансија и унапређење макро-фискалног окружења, повољно се одразила на пословни амбијент и напредак Републике Србије на међународним листама конкурентности.

Према Индексу глобалне конкурентности Светског економског форума Република Србија је напредовала за 12 позиција и са 90. места доспела на 78. место од 137 земаља, а највећи напредак је остварен у делу који се односи на макроекономско окружење захваљујући смањењу буџетског дефицита. Светска банка је вредновала процес структурних реформи, тако што је сврстала Републику Србију на 43. место листе Doing business 2018, која је сачињена према критеријуму лакоће пословања.

Такође, Светска банка је прогласила Републику Србију најбољом земљом у Југоисточној Европи по критеријуму спроведених реформи на основу којих је постала привлачнија страним инвеститорима.

Прилог 1 - Пројекција основних макроекономских индикатора

<i>Исказано у процентима осим ако није другачије назначено</i>	2017	2018	2019	2020
Стопа реалног раста БДП	2,0	3,5	3,5	4,0
БДП по текућим тржишним ценама (у млрд динара)	4.469,8	4.755,7	5.057,1	5.417,1
<i>Извори раста: процентне промене у константним ценама</i>				
Лична потрошња	1,8	2,7	3,4	3,8
Државна потрошња	1,4	2,2	1,9	2,7
Инвестиције у фиксни капитал	4,3	5,1	4,1	5,3
Промена залиха као % БДП	0,0	0,0	0,0	0,0
Извоз робе и услуга	10,0	8,8	8,4	7,9
Увоз робе и услуга	8,6	7,0	7,2	7,0
<i>Допринос расту БДП</i>				
Финална домаћа тражња	2,4	3,4	3,7	4,4
Инвестициона потрошња	0,8	1,0	0,9	1,1
Лична потрошња	1,4	2,0	2,5	2,8
Државна потрошња	0,3	0,4	0,3	0,5
Промена у залихама	0,0	0,0	0,0	0,0
Спољно-трговински биланс робе и услуга	-0,4	0,1	-0,2	-0,4
<i>Раст бруто додате вредности делатности</i>				
Пољопривреда	-9,9	9,0	1,0	0,0
Индустрија	4,5	5,5	6,1	6,5
Грађевинарство	2,0	4,9	6,2	6,6
Услуге	2,4	2,4	2,9	3,6
<i>Допринос расту БДП</i>				
Пољопривреда	-0,8	0,7	0,1	0,0
Индустрија	0,9	1,2	1,3	1,4
Грађевинарство	0,1	0,2	0,3	0,3
Услуге	1,2	1,2	1,5	1,8
Нето порези	0,5	0,3	0,4	0,4
<i>Кретање цена</i>				
БДП дефлатор	2,8	2,8	2,8	3,0
Потрошачке цене (годишњи просек)	3,1	2,7	2,8	3,0
<i>Кретања у спољном сектору</i>				
Извоз робе (% БДП)	39,0	40,3	42,1	42,9
Увоз робе (% БДП)	48,8	49,6	51,1	52,0
Салдо робне размене (% БДП)	-9,8	-9,3	-9,1	-9,0
Салдо текућег рачуна (% БДП)	-4,6	-4,2	-4,1	-3,9
<i>Фискални индикатори</i>				
Дефицит сектора опште државе (% БДП)	0,7	-0,7	-0,5	-0,5
Консолидовани приходи (% БДП)	43,9	42,3	41,8	41,1
Консолидовани расходи (% БДП)	43,2	43,0	42,3	41,6
Бруто дуг сектора опште државе (% БДП)	63,7	62,8	59,8	56,3

2. ОПИС ПЛАНИРАНЕ ПОЛИТИКЕ ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ

Пројектована макроекономска политика утврђена Пројекцијом основних макроекономских показатеља за 2018.г. која је објављана на web-сајту Министарства финансија представља полазну основу у планирању буџета Општине Врњачка Бања за 2019г. као и за 2020.г. и 2021.г.

Консолидација буџета Општине Врњачка Бања у циљу успостављања одрживог нивоа расхода корисника буџетских средстава у односу на остварене приходе. Локални јавни приходи имаће приоритет у процесу организације управе у циљу стварања услова за ефикасно администрирање свих пореских облика како би се равномерно распоредио терет пореских оптерећења на све грађане општине Врњачка Бања. У погледу висине пореских оптерећења задржаће се ниво истих уз евентуалне корекције у складу са кретањима на нивоу региона.

Један од приоритета биће рационализација пословања на свим нивоима као и доследно поштовање Закона о буџетском систему, Закона о јавним набавкама и трезорског начина пословања. Рад на изради пројеката са којима је могуће аплицирати код одређених финансијских фондова за њихову реализацију а који су у функцији развоја комуналне инфраструктуре и развоја заједнице уопште. Посебну пажњу треба обратити на повећање нивоа квалитета општих јавних услуга према грађанима код свих јавних институција чији је оснивач општина.

У наредном периоду настојаће се да се одржи ниво инвестирања у одржавање јавне комуналне инфраструктуре, као и да се омогући повољна клима за инвестирање у Врњачку Бању како би се подигао ниво привредне активности и повећао стандард и запосленост грађана. У социјалном делу локалне политике планира се одрживост успостављених института у складу са расположивим могућностима буџета.

Предуслови за пројекцију ових локалних параметара су остварење општих макроекономских параметара и политика које се планирају са нивоа републике Србије, као и реформи у јавном сектору на локалном нивоу пре свега код јавних предузећа али и код осталих организација и институција основаних од стране Општине Врњачка Бања.

3. ПРОЦЕНЕ ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ ЗА 2019.Г. И ДВЕ НАРЕДНЕ ГОДИНЕ

У складу са Упутством за припрему буџета локалне власти достављеним од стране Министарства финансија и исказаним макро економским параметрима а на основу реалног остварења прихода у 2017.г. закључно са октобром месецом и пројекцијом остварења прихода до краја 2018.г. надлежни орган за финансије пројектовао је реалну висину прихода буџета у 2018.г. на износ од око 900.000.000 динара, у 2019.г. 957.582.000 динара и у 2020.г. на износ од 1.025.761.000 динара. У 2021.г. у циљу пројекције задржава се параметар за 2020.г. тако да пројектовани приходи износе 1.098.796.000 динара.

У 2019.г. очекује се раст изворних локалних прихода пре свега из разлога већег обухвата обвезника пореза на имовину. Расходна страна корисника буџета имаће утврђен лимит на нивоу иницијалног буџета за 2018.г. до реалног нивоа пројектовних прихода уз коришћење свих могућности за увећање инвестиционе компоненте.

4. ОБИМ СРЕДСТАВА КОЈИ МОЖЕ ДА САДРЖИ ПРЕДЛОГ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ДИРЕКТНИХ И ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ ЗА БУЏЕТСКУ 2019.Г. СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА ДВЕ НАРЕДНЕ ФИСКАЛНЕ ГОДИНЕ

У складу са смерницама и параметрима пројектоване макроекономске политике који су садржани у овом упутству, као и на основу пројекција реалних прихода буџета Општине Врњачка Бања утврђују се лимити расхода буџетских корисника за 2019.г. и две наредне године. У наставку дајемо табеларни преглед ових лимита.

у хиљадама		
Р.бр.	Буџетски корисник	Лимити за планирање финансијског плана за 2019.г.
1	Скупштина општине	15.506
2	Председник општине и Општинско веће	30.360
3	Општинско правобранилаштво	8.610
4	Општинска управа	351.010
4.1.	Дом здравља "Др Никола Цамић"	1.942
4.2.	Црвени крст	1.942
4.3.	Општинска јавна агенција	66.307
4.4.	ОШ "Попински борци"	15.109
4.5.	ОШ "Младост"	4.179
4.6.	ОШ "Бранко Радичевић"	8.037
4.7.	ОШ "Бане Миленковић"	4.822
4.8.	Гимназија	5.548
4.9.	Угоститељско туристичка школа	7.661
4.10.	Центар за социјални рад (материјални трошкови)	534
4.11.	Центар за социјални рад (права)	8.547
4.12.	ЈКП "Бањско зеленило и чистоћа"	32.050
4.13.	Програм подстицаја у пољопривреди	3.885
4.14.	Установа Културни центар	22.986
4.15.	Библиотека "Др Душан Радић"	12.002
4.16.	Предшколска установа "Радост"	72.300
4.17.	Установа Туристичка организација	26.253
4.18.	Установа Спортски центар	19.868
4.19.	МЗ Врњачка Бања	2.965
4.20.	МЗ Ново Село	788
4.21.	МЗ Грачац	2.841
4.22.	МЗ Вранеша	1.427
4.23.	МЗ Вукушица	342
4.24.	МЗ Врњци	588
4.25.	МЗ Руђинци	651
4.26.	МЗ Подунавци	1.861
4.27.	МЗ Штулац	465
4.28.	МЗ Рсавци	407

4.29.	МЗ Станишинци	407
УКУПНО (р.бр.1+р.бр.2+р.бр.3+р.бр.4)		732.200

У оквирима лимита који су одређени директним и индиректним корисницима у наставку дајемо и параметре за планирање расходне стране финансијских планова по економским класификацијама:

Планирање масе средстава за плате запослених у 2019. години

1. Законско уређење плата

Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 62/06...99/14), Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС”, број 116/14) и Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС”, бр. 44/08 - пречишћен текст и 2/12).

Приликом обрачуна и исплате плата за запослене у предшколским установама и другим јавним службама (установе културе) не примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима, већ Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама

(„Службени гласник РС”, бр. 44/01...58/14).

Приликом обрачуна и исплате плата примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије.

2. Планирање масе средстава за плате у одлукама о буџету за 2019. годину

Parametri projekcije visine plata biće dati u konačnom Upustvu. Za potrebe planiranja ovim preliminarnim uputstvom zadržavaju se planske pretpostavke po kojima je ova kategorija rashoda planirana u 2018.g.

4. Планирање броја запослених у 2017. години

Према члану 4. став 1. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 68/15) (у даљем тексту: Закон о максималном броју) за сваку календарску годину, актом Владе се утврђује максималан број запослених на неодређено време у систему аутономне покрајине и систему локалне самоуправе, на предлог Генералног секретаријата Владе, уз прибављено мишљење Министарства државне управе и локалне самоуправе и Министарства финансија.

У члану 6. надлежни орган аутономне покрајине, односно скупштина јединице локалне самоуправе, својим актом утврђује максималан број запослених за сваки организациони облик у систему аутономне покрајине, односно систему локалне самоуправе.

Систем аутономне покрајине, односно локалне самоуправе, у смислу овог закона чине органи аутономне покрајине, односно органи јединице локалне самоуправе, јавне службе, јавна предузећа, правна лица основана од стране тих предузећа, привредна друштва и друге организације које у систему аутономне покрајине, односно локалне самоуправе имају обавезу пријављивања података о запосленима у регистар који води министарство надлежно за послове финансија, односно запослене чије се плате, односно зараде финансирају из буџета аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе (члан 2. ст. 4. и 5.).

Члан 8. Закона о максималном броју прописује да максималан број запослених у систему локалне самоуправе представља укупан број запослених у свим организационим облицима јединице локалне власти, који ће се остварити до завршетка рационализације, уз остварене уштеде за плате запослених најмање у износу предвиђеном прописом у буџету, а у складу са актом Владе из члана 4. став 1. овог закона.

Укупан број запослених на одређено време, због привремено повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, закључених непосредно или преко омладинске или студентске задруге и лица ангажованих по другим основима не може бити већи од 10% броја запослених на неодређено време код организационог облика (члан 10. став 1.). Организациони облик који има мање од 100 запослених може да има највише до 10 запослених или ангажованих лица у смислу става 1. овог члана (став 2.).

Члан 12. став 3. овог закона, прописује да се повећање броја запослених на неодређено време, до доношења акта о систематизацији усклађеног са актом о максималном броју запослених за 2017. годину, врши у складу са прописима којима се уређује буџетски систем, односно организациони облици траже повећање броја запослених преко надлежног органа локалне власти и Министарства државне управе и локалне самоуправе од Комисије Владе.

Као мера заштите средстава буџета прописано је да уколико скупштина јединице локалне самоуправе не донесе акт којим ће извршити рационализацију броја запослених у складу са актом Владе, министарство надлежно за послове финансија може, на предлог министарства надлежног за послове државне управе и локалне самоуправе, привремено да обустави пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајући део пореза на зараде, односно плате (члан 14. Закона).

У тачки 9. Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину ("Службени гласник Републике Србије", број 101/15), наводи се да у оквиру максималног броја запослених, одређеног у тач. 2, 5. и 7 ове Одлуке, **сваки организациони облик може имати највише онолики број запослених на неодређено време, за који има обезбеђена средства за зараде.**

Табеларни прикази:

Локална власт је у обавези да у одлуци о буџету за 2019. годину, у делу буџета који садржи норме битне за извршење буџета, у посебној одредби искаже број запослених на неодређено и одређено време, **за које су у буџету локалне власти обезбеђена средства.**

Посебно указујемо на примену одредбе члана 27е Закона о буџетском систему према којој предшколске установе и установе културе нису изузете, односно за ново запошљавање у предшколским установама и установама културе подносе се захтеви за ново запошљавање.

Табела са бројем запослених и планираном масом средстава за плате запослених на економским класификацијама 411 и 412 по корисницима и изворима финансирања (Табела 1.) и табела са бројем запослених чије се плате исплаћују из буџета са осталих економских класификација (Табела 2.) дате су у Прилогу 1.

Указујемо да је обавезно да образложење Одлуке о буџету садржи Табелу 1 (у Прилогу 1 Упутства), у којој ће се исказати, упоредо по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412 по изворима, следеће: средстава за плате у 2018. години у складу са одредбама члана 35. Закона о буџету Републике Србије за 2016. годину, планирана средстава за плате за 2019. годину, број запослених који ради у октобру 2018. године (пројекција).

У истом прилогу у Табели 3. приказују се планирана и исплаћена средства у 2018. години и планирана средства у 2019. години на економској класификацији 465, као и маса средстава и број запослених чија је плата мања од 25.000 динара.

Табела 4. представља преглед планираних и исплаћених средстава за плате и броја запослених у 2018. години и планираних средстава у 2019. години на економској класификацији 414 (рационализација) у складу са планом рационализације.

Табела 5. представља приказ планираних и исплаћених средстава у 2018. години и планираних средстава у 2019. години на економској класификацији 416, као и пратећи број запослених по овом основу. Напомињемо да се у овој табели приказују планирана/исплаћена средства за јубиларне награде и/или по другом основу, при чему је потребно у табели нагласити који је основ у питању (награде и сл.).

Табела 6. односи се на преглед броја запослених и средства за плате у 2018. години по звањима и занимањима, а у којој је потребно унети коефицијенте, додатке за минули рад, додатке за прековремни рад и приправност и број запослених у органима и организацијама локалне власти.

Табела 7. односи се на преглед броја запослених на неодређено и одређено време који је радио у октобру 2018. године, затим планирани број запослених који одлази у пензију до краја 2019. године, као и планирано повећање броја запослених на неодређено и одређено време у 2019. години за које су обезбеђена средства у буџету за 2019. годину.

Табела 8. односи се на преглед исплаћених средстава на економским класификацијама 413-416 у 2016. и 2017. години, као и планираним средствима на економским класификацијама 413-416 у 2019. години.

Група конта 42 – Коришћење услуга и роба

У оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2019. години, а нарочито за извршавање расхода на име сталних трошкова (421 – Стални трошкови).

Поред тога, средства, пре свега на економској класификацији 423-Услуге по уговору треба планирати у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, којим је уређено смањење других сталних примања.

Препорука је да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћене Законом (уговори о делу, привремено поврмени послови и др), а све у циљу великих потреба фискалног прилагођавања.

Посебно је приликом планирања ове групе конта потребан крајње реалан приступ и са аспекта Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Средства планирана у оквиру ове групе конта мора да садрже и износе средстава за које је локални орган управе надлежан за финансије дао сагласност у складу са Уредбом о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора који, због природе расхода, захтевају плаћање у више година.

Група конта 45 - Субвенције и група конта 62 - Набавка финансијске имовине

У оквиру субвенција и буџетских кредита неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције и буџетски кредити, с обзиром на то да даље мере фискалне консолидације подразумевају рационално коришћење средстава субвенција и буџетских кредита.

Приликом планирања средстава за субвенције и њихових намена посебно треба имати у виду све прописе који се тичу контроле државне помоћи.

Група конта 48 – Остали расходи

Остале расходе, такође треба планирати у складу са рестриктивном политиком која се спроводи у циљу одрживог нивоа дефицита. Приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 – Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

У циљу транспарентнијег приказивања средстава намењених за финансирање редовног рада политичких субјеката, у складу са Законом о финансирању политичких активности потребно је, у опису апропријације економске класификације 481 – Дотације невладиним организацијама, посебно исказати средства за наведену намену.

Финансијска помоћ Европске уније (ИПА I и ИПА II)

Један од извора финансирања пројеката на локалном нивоу је и финансијска помоћ Европске уније, у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи (ИПА I и ИПА II), а у складу са Законом о потврђивању Оквирног споразума између Владе Републике Србије и Комисије Европских заједница (ИПА I), („Службени гласник РС – међународни уговори“, број 124/07) и Закона о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) ("Службени гласник РС – међународни уговори" број 19/14).

За спровођење пројеката претприступне помоћи, неопходно је обезбедити одговарајући износ националног суфинансирања.

Директни корисници средстава буџета локалне власти, у случају када су крајњи корисници пројекта/секторског програма, дужни су да обезбеде износ националног суфинансирања, у складу са правилима уговарања и набавки која важе у Европској унији (тзв. ПРАГ правила). Процедуру јавних набавки спроводи Тело за уговарање (Министарство финансија - Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ).

За сваки уговор у оквиру пројекта односно секторског програма предвиђа се суфинансирање у следећим пропорцијама: суфинансирање у износу од најмање 10% од укупне вредности буџета који се односи на техничку помоћ – уговори о услугама; суфинансирање у износу од најмање 15% од укупне вредности буџета који се односи на инвестиције (инфраструктурни радови и набавка опреме) – уговори о набавци и уговори о радовима; суфинансирање у износу од најмање 10% од укупне вредности уговора који се односе на „грант“ шеме без обзира да ли се активности односе на институционалну изградњу или инвестиције.

У моменту планирања финансијских средстава намењених за национално суфинансирање на локалном нивоу у оквиру одобрених пројеката и програма, потребно је поштовати следећа правила:

Корисници буџетских средстава одговорни су за правилно планирање, у складу са предвиђеном динамиком спровођења, износа расхода и/или издатака за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ;

Буџетски корисници, који не испланирају довољан износ средстава за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ, морају да изврше преусмеравање средстава са других својих апропријација и/или програма;

Средства планирана за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ не могу се користити у друге сврхе;

Имајући у виду да је реализација годишњег ИПА програма вишегодишња и да се не подудара са националном буџетском годином, потребно је распоредити одређена средства из једне године буџета ЕУ у неколико година буџета Републике Србије у складу са Планом јавних набавки и уговором дефинисаном динамиком спровођења;

Буџетски корисници расходе и/или издатке планирају у оквиру шифре пројеката/секторског програма за које је предвиђено финансирање из извора 01 – општи приход буџета (за део којим се финансира национално учешће – суфинансирање).

Приликом планирања средстава за суфинансирање **не треба** у предлогу финансијских планова урачунавати трошкове ПДВ.

У складу са Оквирним споразумом и Оквирним споразумом за ИПА II, Република Србија мора да обезбеди средства за надокнаду нерегуларно утрошених средстава (као последицу неправилности или превара), у случају када није могуће наплатити настале дугове, па у складу са наведеним, буџетски корисници планирају и расходе и/или издатке на име покрића надокнаде нерегуларно утрошених средстава. Износ на име покрића надокнаде нерегуларно утрошених средстава се процењује на 1% укупне планиране годишње реализације пројекта/секторског програма на економској класификацији 485 - Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа, у оквиру шифре пројекта/секторског програма. Буџетски корисници планирају средства за ове намене пропорционално свом учешћу у годишњој реализацији пројекта/секторског програма.

6. Смернице за исказивање издатака за капиталне пројекте за 2019 - 2021.

Класа 5 - Издаци за нефинансијску имовину

Набавке административне, канцеларијске опреме, аутомобила и осталих основних средстава за редован рад потребно је планирати уз максималне уштеде, тако да се само врше набавке средстава неопходних за рад.

Важно је да корисници не исказују као капиталне издатке текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме, већ да расходе за те намене (за молерске, зидарске радове, поправке електронске и електричне опреме итд.) планирају на апропријацији економске класификације 425 – Текуће поправке и одржавање, док средства за капиталне пројекте треба да планирају на контима групе 51, 52 и 54.

Капитални пројекти и њихов значај

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које су саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса.

Капиталним пројектима се увећава имовина Републике Србије, односно локалне власти путем изградње и капиталног одржавања грађевинских објеката инфраструктуре и улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину.

Капиталним пројектом се поред изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре сматра и улагање у куповину зграда и објеката, као и другу нефинансијску имовину чији је век трајања, односно коришћења дужи од једне године, независно од тога да ли је капитални пројекат исказан као посебан пројекат унутар програма или као издатак у оквиру одређене програмске активности у буџету.

Капитални пројекат садржи све неопходне активности са потребним ресурсима које се планирају и реализују током целог пројектног циклуса у складу са јасно дефинисаним циљевима и резултатима пројекта, а у циљу постизања одрживе и дугорочне употребне вредности пројекта.

Капитални пројекат мора представљати функционалну целину са дугорочном (преко годину дана) употребном вредношћу по завршетку његове реализације.

Капитални пројекат може бити заједнички пројекат када се спроводи од стране два или више корисника буџетских средстава, јавних предузећа, односно других корисника јавних средстава, који својим споразумом уређују међусобне односе, односно права и обавезе у вези са реализацијом капиталног пројекта.

Вишегодишње планирање капиталних пројеката

У складу са Законом о буџетском систему капитални издаци се исказују за три године у општем делу одлуке о буџету локалне власти, без обзира да ли се капитални пројекти уговарају фазно по годинама или корисник преузима обавезе по уговору који захтева плаћање у више година.

Приликом вишегодишњег планирања капиталних пројеката корисници полазе од:

- Општег дела одлуке о буџету локалне власти за обавезе по уговору које се односе на капиталне издатке и захтевају плаћање у више година, а које су корисници у 2018. години преузели уз сагласност надлежног извршног органа локалне власти, и дужни су да такву обавезу укључе у финансијски план у години у којој обавеза доспева у износу обавезе за ту годину и планирају по годинама у оквиру лимита на свом разделу;

- Општег дела одлуке о буџету локалне власти за капиталне пројекте за које нису преузете вишегодишње обавезе у 2018. години, корисници су у обавези да анализирају физичку и финансијску реализацију тих капиталних пројеката, у циљу ефикасније алокације средстава, као

и да укључе капиталне издатке у финансијски план и планирају по годинама у оквиру лимита на свом разделу, за пројекте чија је даља реализација оправдана.

На основу урађених анализа, корисници могу одустати од пројеката чија је даља реализација неоправдана. Такође, корисници могу планирати издатке за нове капиталне пројекте у 2019. години и наредне две године.

Предност у планирању нових капиталних пројеката на извођењу радова треба дати онима који су спремни за реализацију (који имају пројектно - техничку документацију, грађевинску дозволу, као и документацију неопходну за спровођење поступка јавне набавке).

Такође, важно је планирати капиталне пројекте по годинама у оном износу који је остварив и одговаран са фискалне и економске тачке гледишта, имајући у виду низак ниво реализације пројеката у претходним годинама.

Капитални пројекти подразумевају ангажовање значајних средстава и најчешће се финансирају из више извора. Као значајан извор финансирања капиталних пројеката на локалном нивоу јављају се капитални трансфери од других нивоа власти.

Капитални пројекти се могу финансирати и из пројектних зајмова, па је приликом планирања буџета капиталних пројеката потребно укључити и средства пројектних зајмова намењена за њихову реализацију, али само у износу за који се процењује да ће бити потрошен у тој години. С обзиром на то да пројектни зајмови углавном укључују и домаће учешће, корисници су дужни да поред издатака из извора 11– Примања од иностраних задуживања, искажу издатке и из извора 01 – Приходи из буџета, и то по сваком пројекту појединачно. Корисници су у обавези да, поред издатака за вишегодишње пројекте, искажу и капиталне издатке за једногодишње пројекте, односно за пројекте чија реализација траје годину дана.

Планирање издатака капиталног пројекта

Ради ефикаснијег планирања издатака капиталних пројеката корисници буџетских средстава дужни су да локалном органу надлежном за финансије доставе попуњене табеле дате у Прилогу број 2 - Преглед капиталних пројеката. У наведеним табелама, корисници су у обавези да искажу планиране издатке за капиталне пројекте по годинама који се односе на изградњу и капитално одржавање, по контима на трећем и четвртом нивоу, и то:

- 1) издатке за израду пројектно-техничке документације на конту 5114 (осим уколико је иста већ израђена);
- 2) издатке за експропријацију земљишта на конту 5411;
- 3) издатке за извођење радова на изградњи, односно извођење радова на капиталном одржавању на контима 5112 и 5113;
- 4) издатке за ангажовање стручног надзора на конту 5114 (осим уколико исти нису планирани од стране инвеститора или на неки други начин).

Корисници су у обавези да, поред издатака за вишегодишње капиталне пројекте, у Прилогу број 2, искажу и капиталне издатке за све једногодишње пројекте односно за пројекте чија реализација траје годину дана.

Корисници приликом попуњавања Прилога 2 (страница „списак“), најпре у наслову унесе шифру ЈЛС, затим у колони 2. називе капиталних пројеката који се уносе по приоритетима дефинисаних у колони 1, а које је рангирао корисник након оцене пројеката. Затим, у наставку се попуњавају колоне од 3 - 6.

Након тога, уносе се подаци у Прилогу 2а (страница „по изворима и контима“) тако што се најпре у колони 2. наведеног прилога, из падајућег менија бира назив капиталног пројеката. Затим, за наведени изабрани пројекат попуњавају се остале колоне од 3 – 21, (осим колоне 5. која се аутоматски читава).

Након исправног уноса свих података у колонама у Прилогу 2а исти се аутоматски читавају у страницу „списак“ и то у колонама од 7 - 13.

Директни корисници буџетских средстава пројекте рангирају по приоритетима на основу свеобухватне процене потреба, који ће се утврдити на основу следећих критеријума: релевантности пројекта за остваривање стратешких циљева из надлежности буџетских корисника, односа трошкова и користи пројекта (укључујући нето садашњу вредност, интерну стопу рентабилности, периода повраћаја улагања, коефицијената трошкова и користи и др.), потенцијалних ризика за реализацију пројекта, ефеката пројекта на друштвени, економски, регионални и еколошки одрживи развој, с тим да приоритет у финансирању имају већ започети пројекти.

У циљу унапређења планирања капиталних пројеката веома је значајна благовремена припрема пројеката која подразумева да пројекат пролази кроз фазе предлагања пројектне идеје, прединвестиционе фазе, фазе укључивања у буџет и инвестиционе фазе. За финансирање прединвестиционе фазе пројектног циклуса (израду претходне студије изводљивости, односно претходне студије оправданости са генералним пројектом, као и студије изводљивости, односно студије оправданости са идејним пројектом), директни корисници буџетских средстава планирају средства за израду инвестиционе документације за капиталне пројекте из своје надлежности у оквиру одређене програмске активности, односно у оквиру одређене позиције у финансијском плану у максималном износу 5% од укупно планираних средстава за капиталне инвестиције, у циљу припреме нових капиталних пројекта.

Уколико корисници који нису планирали средства за израду пројектно-техничке документације и за ангажовање стручног надзора, дужни су да наведу који субјект (институција, организација, јавно предузеће итд.) је обезбедио средства за те издатке и у ком износу или ће тај посао корисници обављати у оквиру свог редовног пословања.

5. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ СРЕДЊОРОЧНИХ ПЛАНОВА ДИРЕКТНИХ И ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ

Параметри за утврђивање прихода у две наредне фискалне године користиће се и за планирање приходне и расходне стране у финансијским плановима корисника буџета. У односу на основицу која представља планске величине за 2018.г.(лимите) потребно је извршити планирање расхода за 2019.г. и за 2020.г. и то према пројекцији раста номиналног БДП-а **у 2019. години 6,4% и у 2020. години 7,1%, као и у 2021.г. у истом износу**). За планирање пројеката у средњорочном оквиру потребно је придржавати се напред наведених смерница за планирање капиталних пројеката.

6. ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ПРИПРЕМЕ БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ И ПРЕДЛОГА ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА ДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ

На основу упутства за припрему нацрта буџета и средњорочних планова, корисници буџетских средстава израђују предлог средњорочног и годишњег финансијског плана.

Предлог финансијског плана обухвата:

1) Расходе и издатке за 2019.г. и две наредне године, исказане по свим буџетским класификацијама (у складу са обрасцима који су саставни део овог упутства) као и по програмској класификацији. Потребно је посебно исказати обавезе (посебна колонатадодати у обрацу) које се преносе у 2019.г. по економским класификацијама а које су обухваћене предлогом расхода за 2019.г.

2) Детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања.

3) Детаљно писана израда програмског дела буџета: утврђивање циљева пре свега из усвојене Стратегије одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013 – 2023 (објављена на званичној интернет страници општине (<http://vrnjackabanja.gov.rs/dokumenta/od-javnog-znacaja/strateska-dokumenta.html?start=10>) односно у колико одређена област није обухваћена користи се Циљеви програма и програмских активности и листа униформних индикатора за програмску структуру буџета - предлог за градове, општине и градске општине у Републици Србији која је објављена на интернет страници Министарства финансија, СКГО и Општине Врњачка Бања.

4) Предлог капиталних пројеката (по обрасцу који је саставни део овог упутства).

5) У образложењу посебно образложити циљеве са аспекта родне анализе

6) Предлог јавних набави за директне кориснике који сами извршавају

Делови предлога финансијског плана састоје се из писаног објашњења, које обухвата и образложење, средњорочну квантификацију и процену ефеката нових политика и инвестиционих приоритета, на основу Упутства за припрему буџета и средњорочних планова корисника средстава буџета општине и финансијског захтева (члан 37 Закона о буџетском систему се сходно примењује и на јединице локалне самоуправе и њене кориснике у складу са чланом 41).

7. НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ СЕ У ОБРАЗЛОЖЕЊУ ИСКАЗАТИ РОДНА АНАЛИЗА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ

Родно одговорно буџетирање је примена родне анализе на јавне буџете, односно сагледавање ефекта алокације буџетских средстава на животе жена и мушкараца у локалној заједници. При томе се не ради о посебним буџетима за жене и мушкарце, већ о томе да ли постојећа прерасподела средстава одговара на потребе жена и мушкараца у једној заједници.

Родно одговорно буџетирање је и стратешки приступ којим се, помоћу алокације средстава за спровођење политика, мера и програма, може унапредити родна равноправност и подстаћи вишеструки потенцијали жена и мушкараца у корист развоја и побољшања квалитета свакодневног живота.

Из угла родне равноправности потребно је да нанализирамо утврђене стратешке циљеве са аспекта као што су , на пример:

- Да утврдимо **заступљеност** жена и мушкараца (на пример међу корисницима одређених субвенција) односно **ДА ЛИ СУ СРЕДСТВА ЈЕДНАКО ДОСТУПНА И ЈЕДНИМА И ДРУГИМА**
- Да утврдимо на који **начин** су средства и други ресурси распоређени међу женама и мушкарцима који су корисници одређеног програма,
- Да утврдимо који су **ефекти** утрошених средстава у односу на планиране циљеве
- Да утврдимо да ли су **потребе циљне групе** задовољене
- Да утврдимо да ли су **потребне промене**
- Да утврдимо утицај **на родну равноправност**

Родно одговорно буџетирање омогућава одговор на питање да ли жене и мушкарци у једној локалној заједници имају једнак приступ ресурсима, да ли једнако учествују у одлучивању и да ли имају једнаке користи од употребе ресурса.

Родна анализа је методологија обраде и анализе податка везаних за пол. Родна анализа служи за анализу ефеката мера и активности планираних програмима, политикама и пројектима на мушкарце и жене.

Родна анализа нам помаже да уочимо родне обрасце. Уочени родни образац не представља увек и проблем, зато је важно да дефинишемо да ли уочени родни образац представља проблем и одржава и/или производи неједнакост и, ако је одговор потврдан, на који начин. Шта су узроци а шта последице постојећег стања?

Да бисмо могли да извршимо родну анализу, морамо да познајемо, или да укључимо оне који познају, аспект родне равноправности у изабраној области. Родно одговорно буџетирање није само питање расподеле средстава већ и задовољења потреба жена и мушкараца с обзиром на аспект родне равноправности.

Упућујемо кориснике буџета Општине Врњачка Бања да се на интернет страници Општине Врњачка Бања преузму потребне обрасце и документацију неопходну за припрему предлога финансијских планова.

Рок за подношење предлога финансијских планова корисника буџета је 01.09.2018.г.

РУКОВОДИЛАЦ ОДСЕКА

Зоран Дунић

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ
Славиша Пауновић

П р и л о з и

- Обрасци -